

Position paper Rondetafelgesprek (alternatieven voor) Dierproeven 20 April 2023

17.30 – 18.25 uur Blok 2: Proefdieren en wetenschap

Daniela Salvatori DVM, PhD, Dipl European College of Veterinary Pathology | Professor Comparative Anatomy & Physiology, Head of Anatomy & Physiology | Director Continuing Education en voorzitter TPI Utrecht | Veterinary Faculty | Utrecht University

Wat is de stand van de wetenschap inzake (alternatieven voor) dierproeven? Wat zijn de belangrijkste knelpunten bij de transitie naar proefdiervrij onderzoek?

Als wij een traditioneel ecosysteem willen veranderen, moeten wij sterk steunen op de opleiding van studenten en professionals (waarbij alle stakeholders betrokken zijn). Studenten, onderzoekers en professionals opleiden in nieuwe methoden (new approach methodologies of NAM's): dit is een prioriteit. Het onderwijs moet een grotere rol spelen in de transitie naar proefvrije innovaties.

Onderwijs en onderwijs voor professionals stellen studenten, docenten, wetenschappers en professionals in staat een solide basis in de 3V's te verwerven. De laatste jaren is er grote vooruitgang geboekt bij de ontwikkeling van proefdiervrije methoden. Volgens de EU en Nederlandse wetgeving moet een onderzoeker goed op de hoogte zijn van de nieuwste ontwikkelingen op het onderzoeksgebied en mogen dieren alleen worden gebruikt als alle mogelijke alternatieven onvoldoende worden bevonden.

In het 2020 EURL ECVAM-statusrapport (EU Reference Laboratory for alternatives to animal testing) over proefdiervrije methoden in wetenschap en regelgeving wordt geconcludeerd dat: "Het bewustmaken van studenten en docenten van de technologieën van de 21e eeuw en de Europese waarden met betrekking tot dierenwelzijn en dierenbescherming in de wetenschap, door middel van specifieke onderwijs- en opleidingsprogramma's, is een cruciaal streven naar het uiteindelijke doel om af te zien van dierproeven". In het verslag wordt benadrukt dat de huidige status van de educatieve activiteiten en middelen niet optimaal is.

The way forward

Aangezien er voortdurend nieuwe benaderingen en methoden worden ontwikkeld, is er voortdurend behoefte aan onderwijs en opleiding in alle aspecten van proefdiervrije wetenschap om de nieuwe methoden te verspreiden.

“New approach methodologies” zijn kwetsbaar voor veel van dezelfde problemen als proefdierstudies, zoals standaardisatie, de noodzaak van betere rapportage, extrapolatie van in vitro naar in vitro, interpretatie van gegevens en mogelijke ethische kwesties. Daarom is het van groot belang onderwijsplannen te maken die gericht zijn op de

ontwikkeling van kritisch denken, ter ondersteuning van de keuze, creatie, ontwikkeling, validatie en het gebruik van proefdiervrije methoden.

Onderwijs en opleiding zijn noodzakelijk, niet alleen voor academische onderzoekers maar ook voor professionals die in industriële en contractlaboratoria werken. Het komt erop aan een nieuw onderwijsmodel in te voeren dat gebaseerd is op de afstemming van programma's voor permanente educatie op reguliere bachelor- en masteropleidingen en samen met de hogescholen. Hiermee bedoelen we het onderling afstemmen van onderwijsvernieuwing binnen de bestaande organisatorische en financiële kaders van de bekostigde (bachelor en master) en niet-bekostigde (lifelong learning) programma's, zodanig dat de uitvoering van deze programma's op verschillende momenten in elkaar kan grijpen zonder dat ze door elkaar gaan lopen. Dit zal zich vertalen in een nauwere samenwerking met de werkvelden en in het actief creëren van een gemeenschap.

Door onderwijs in co-creatie met stakeholders aan te bieden, ontstaat een rijke leeromgeving waar zowel bedrijven als studenten baat bij hebben.

Er zullen investeringen nodig zijn om opleiding van studenten en professionals te creëren. Het publiek en alle relevante belanghebbenden op transparante wijze informeren is ook een educatieve plicht.

Aanbevelingen

Ontwikkel en implementeer “new approach methodologies”-cursussen/materialen die worden aangeboden aan studenten, onderzoekers en professionals binnen en buiten universiteiten en in co-creatie met de industrie en contractlaboratoria en sociale partners.

Financieringsmogelijkheden creëren voor consortia uit het bedrijfsleven en de publieke sector om projecten op het gebied van onderwijs en opleiding van professionals te positioneren.

References: Ambition statement on innovation in higher education using fewer laboratory animals.

<https://www.nfu.nl/actueel/universiteiten-en-umcs-presenteren-streefbeeld-proefdiervrije-innovatie-academisch>